

ZIENTZIA ESPERIMENTALAK

Iosu HUARTE GOLDARAZENA

HONDAKINAK ETA HORIEN
BEREIZKETA SELEKTIBOAREN
HASTAPENA LEHEN
HEZKUNTZAN

TFG/*GBL* 2013

upna
Universidad
Pública de Navarra
Nafarroako
Unibertsitate Publikoa

Facultad de Ciencias Humanas y Sociales
Giza eta Gizarte Zientzien Fakultatea

Grado en Maestro de Educación
Primaria /

Lehen Hezkuntzako Irakasleen Gradua

**Lehen Hezkuntzako Irakasleen Gradua
Grado en Maestro en Educación Primaria**

Gradu Bukaerako Lana
Trabajo Fin de Grado

**HONDAKINAK ETA HORIEN BEREIZKETA
SELEKTIBOAREN HASTAPENA LEHEN
HEZKUNTZAN**

Iosu HUARTE GOLDARAZENA

GIZA ETA GIZARTE ZIENTZIEN FAKULTATEA
FACULTAD DE CIENCIAS HUMANAS Y SOCIALES

**NAFARROAKO UNIBERTSITATE PUBLIKOA
UNIVERSIDAD PÚBLICA DE NAVARRA**

Ikaslea / Estudiante

Iosu HUARTE GOLDARAZENA

Izenburua / Título

Hondakinak eta horien bereizketa selektiboaren hastapena Lehen Hezkuntzan

Gradu / Grado

Lehen Hezkuntzako Irakasleen Gradua / Grado en Maestro en Educación Primaria

Ikastegia / Centro

Giza eta Gizarte Zientzien Fakultatea / Facultad de Ciencias Humanas y Sociales
Nafarroako Unibertsitate Publikoa / Universidad Pública de Navarra

Zuzendaria / Director-a

Patxi Xabier SAEZ DE EGILAZ

Saila / Departamento

Psikologia eta pedagogia saila / Departamento de Psicología y Pedagogía

Ikasturte akademikoa / Curso académico

2013 / 2014

Seihilekoa / Semestre

Udaberria / Primavera

Hitzaurrea

2007ko urriaren 29ko 1393/2007 Errege Dekretua, 2010eko 861/2010 Errege Dekretuak aldatuak, Gradu ikasketa ofizialei buruzko bere III. kapituluan hau ezartzen du: “ikasketa horien bukaeran, ikasleek Gradu Amaierako Lan bat egin eta defendatu behar dute [...] Gradu Amaierako Lanak 6 eta 30 kreditu artean edukiko ditu, ikasketa planaren amaieran egin behar da, eta tituluarekin lotutako gaitasunak eskuratu eta ebaluatu behar ditu”.

Nafarroako Unibertsitate Publikoaren Lehen Hezkuntzako Irakaslearen Graduak, ANECAk egiaztatutako tituluaren txostenaren arabera, 12 ECTSko edukia dauka. Abenduaren 27ko ECI/3857/2007 Aginduak, Lehen Hezkuntzako irakasle lanetan aritzeko gaitzen duten unibertsitateko titulu ofizialak egiaztatzeko baldintzak ezartzen dituenak arautzen du titulu hau; era subsidiarioan, Unibertsitatearen Gobernu Kontseiluak, 2013ko martxoaren 12ko bileran onetsitako Gradu Amaierako Lanen arautegia aplikatzen da.

ECI/3857/2007 Aginduaren arabera, Lehen Hezkuntzako Irakaslearen ikasketa-plan guztiak hiru modulutan egituratzen dira: lehena, oinarrizko prestakuntzaz arduratzen da, eduki sozio-psiko-pedagogikoak garatzeko; bigarrena, didaktikoa eta diziplinakoa da, eta diziplinen didaktika biltzen du; azkenik, Practicum daukagu, zeinean graduko ikasleek eskola praktiketan lortu behar dituzten gaitasunak deskribatzen baitira. Azken modulu honetan dago Gradu Amaierako Lana, irakaskuntza guztien bidez lortutako gaitasun guztiak islatu behar dituena. Azkenik, ECI/3857/2007 Aginduak ez duenez zehazten gradua lortzeko beharrezkoak diren 240 ECTSak nola banatu behar diren, unibertsitateek ahalmena daukate kreditu kopuru bat zehazteko, aukerako irakasgaiak ezarriz, gehienetan.

Beraz, ECI/3857/2007 Agindua betez, beharrezkoa da ikasleak, Gradu Amaierako Lanean, erakus dezan gaitasunak dituela hiru moduluetan, hots, oinarrizko prestakuntzan, didaktikan eta diziplinan, eta Practicumean, horiek eskatzen baitira Lehen Hezkuntzako Irakasle aritzeko gaitzen duten unibertsitateko titulu ofizial guztietan.

Lan honetan, oinarritzko prestakuntzako modulua “2.2 metodologia” atalean nabarmentzen da gehien bat, zeinetan aurrerago aurkeztuko den unitate didaktikoaren metodologiaren oinarria izango da.

Didaktika eta diziplinako modulua 3. atalean aurkeztutako “proposamen didaktikoan” garatzen du, honi unitate didaktiko batek izango dituen atal guztiak zehazten ditu: testuingurua, oinarritzko gaitasunak, helburuak, metodologia, edukiak, jarduera sekuentzia eta ebaluazioa gutxienez.

Halaber, Practicum moduluak 3. ataleko “proposamen didaktikoan” eta “ondorioak eta eztabaida irekian” bidea eman digu horren aplikapen praktiko eta erreala gauzatzeko eta, era berean, ondorioak ateratzeko.

Azkenik, aukerako moduluak, gorputz hezkuntza, 3. atalean garatutako proposamen didaktikoaren barruan arlo horretako jarduerak prestatzeko orduan erabakigarria izan da.

Beste alde batetik, ECI/3857/2007 Aginduak ezartzen du, Gradua amaitzerako, ikasleek gaztelaniazko C1 maila eskuratuta behar dutela. Horregatik, hizkuntza gaitasun hau erakusteko, hizkuntza honetan idatziko dira “SARRERA”, “GBL-REN TESTUINGURUA”, “HELBURU OROKORRAK” eta “ONDORIOAK ETA EZTABAIDA IREKIA” atalak, baita hurrengo atalean aipatzen den laburpen derrigorrezkoa ere.

Laburpena

Lan honetan unitate didaktiko bat aurkezten da, zeina Lehen Hezkuntzako bigarren mailan arlo-artekotasunaren bidez lan egiten da, hondakinen eta birziklapenaren kontzeptuak bereganatzeko. Era berean ikasleek kontzientzia ekologikoa eta iraunkorra garatuko dute honen bitartez, beraiek sortzen dituzten hondakinak ohartarazten diren bitartean.

Proposatzen den unitate didaktikoan ingurugiroko hezkuntzarekin lotutako gaiak lantzea da funtsezkoena, hala ere, curriculumeko hainbat arlo jorratzen dira era berean, beraz, beste arloko edukiak ere landuko dira. Bestalde globalizatua den proposamen honetan ezagutzak modu praktikokoan eta zuzenean bereganatzeari garrantzia emango zaio.

Naturako errekurtsoen ustiapena eta sortzen ditugun hondakinak direla eta, unitate didaktiko hau proposatzen da horiei aurre egiteko, eta, era berean, hauek naturan dituzten ondorioak ezagutzeko.

Hitz gakoak: Birziklapena; Hondakina; Zaborrontzia; Berrerabili; Ingurumena.

Resumen

En este trabajo se presenta una propuesta didáctica interdisciplinar para iniciar a trabajar los conceptos de residuos y reciclaje en Educación Primaria. A su vez, se pretende que los alumnos desarrollen una conciencia que sea sostenible con el medio, al mismo tiempo que son conscientes de los residuos que generan.

La propuesta didáctica, en la que se trabajan varias áreas curriculares, está centrada en la Educación Ambiental, aunque por ello no se deje de trabajar otros aspectos de otras áreas. Asimismo, estamos ante una propuesta globalizada en la que se le da mucha importancia a aplicar los conocimientos de manera práctica y directa.

La propuesta parte de la problemática de explotación de recursos naturales y la generación de residuos urbanos y sus consecuencias en el entorno.

Palabras clave: Reciclaje; Residuo; Contenedor; Reutilizar; Entorno.

Abstract

In this project is an interdisciplinary educational didactic approach presented, with the aim of working with the concept waste and recycling in Elementary Education. The objective is that students are able to develop a consciousness environmentally sustainable. At the same time they should be aware of the existing waste produced by them.

The teaching unit, in which various curricular areas are exercised; it is focused on environmental education, although other areas are worked too. Additionally, we have a global idea and it is really important to apply the knowledge in a practical and direct way.

The project begins with the problem of exploitation of natural resources and urban waste generation and its impact on the environment.

Keywords: Recycling; Residue; Container; Reuse; Environment.

Aurkibidea

Sarrera	1
1. GBL-ren testuingurua	3
1.1. Aurrekariak	3
1.2. GBL-ren helburuak	5
2. Marko teorikoa	6
2.1. Oinarri teorikoa	6
2.1.1 Eskolaren betebeharra	6
2.1.2 Ingurugiroa eta ingurugiroaren hezkuntza	7
2.1.3 Hondakinen bilakaera historikoa	13
2.2. Metodologia	17
2.2.1 Teoria konstruktibista	18
2.2.2 Teoria konduktista	19
2.2.3 Irakaskuntza indibidualizatuaren metodoa	20
2.2.4 Irakaskuntza sozializatuaren metodoa	21
2.2.5 Aurkikuntza metodoa	22
2.2.6 Transmisioa eta jasokuntza metodoa	23
2.2.7 Ikaskuntza esanguratsua	23
3. Proposamen didaktikoa	24
3.1 Testuingurua	24
3.2 Oinarrizko gaitasunak	24
3.3 Helburuak	25
3.3.1 Helburu didaktikoak	25
3.3.2 Helburu orokorrak	26
3.4 Edukiak	33
3.4.1 Natur, Gizarte eta Kultur ingurunearen arloa	33
3.4.2 Euskara eta Literatura arloa	34
3.4.3 Arte Hezkuntza arloa	37
3.4.4 Gorputz Hezkuntza arloa	38
3.5 Metodologia	40
3.6 Jardueren sekuentzia	42
3.7 Ebaluazioa	78

Ondorioak eta eztabaida irekia	81
Erreferentziak	87
Eranskinak	88
A. Eranskina I	88
A. Eranskina II	91
A. Eranskina III	92
A. Eranskina IV	93
A. Eranskina V	95
A. Eranskina VI	96
A. Eranskina VII	98
A. Eranskina VIII	99
A. Eranskina IX	102
A. Eranskina X	104
A. Eranskina XI	105
A. Eranskina XII	107
A. Eranskina XIII	109
A. Eranskina XIV	110
B. Eranskina I	112
C. Eranskina I	118
C. Eranskina II	120